

Nestrpneži

Zdaj spomladi, ko so temnozeleni borovi goščave na naši kraški gmajni belolisaste od cvetočih krošenj drugih drevesnih vrst in se sredi skladov kraškega skalovja bohottijo krasni cvetoči grmi, ni lepšega izleta za tistega, ki ljubi telesno gibanje in se želi enkrat spet nadihati svežega in čistega kraškega zraka, kakor peš izlet na Repentabor. Mogočna siva cerkev na holmu vabi že od daleč in kaže proti nebu. Ljudi na obeh straneh meje opominja, da le ni vse samo »življenjski standard«, samo uživanje na tem svetu, samo drdranje motorja. Repentaborski zvonovi vabijo mogočno in hkrati nežno in njihov bronasti glas odmeva preko pomladnih gmajn in gozdov. Pri cerkvi zajame izletnika, ki ni neobčutljiv za vso to lepoto in vabljenje, starodavno vzdušje taborske cerkve, ki je bila gotovo v davno minulih časih varno zavetje našim prednikom v dneh nevarnosti, ko je grozil sovražni napad, kakor dokazuje že njeno ime. Tudi davni mogočni kameniti skladi imajo svojo govorico in nas znajo ganiti z njo. Povedati nam znajo več kakor debele knjige in predvsem nam znajo navdihniti globe ko ljubezen do tistega slovenstva, katerega simbol so.

Potem ko smo se pomudili v lepo preurejeni repentaborski cerkvi in morda prižgali svečo za koga, ki nam je drag, ali pomolili, da bi Bog blagoslovil stvar, ki nam je pri srcu, se napotimo skozi Col z njegovimi značilnimi starimi hišami in lepimi starimi »portoni« (najlepši niti niso vidni s ceste) ter vodnjaki po na novo asfaltirani cesti proti Velikemu Repnu, kjer si lahko ogledamo najstarejšo repensko hišo, ki jo je kupila zadruga »Naš Kras« in jo zdaj obnavljajo. Še vedno je prekrita s starodavnimi skrilljami. Mogoče bi ji bilo dobro dati kako živo funkcijo, da bi ne ostala samo mrtev spomenik. Toda še marsikatera velikorepenska hiša bi zaslužila, da bi jo ohranili. Skoro vse so stare, a vendar lepo ohranjene, prenovljene, obdane s cvetjem in izžarevajoče človeško toplino in domačnost, kar je dokaz ponosne zavednosti današnjih Repencev. To dokazujejo tudi izvorni in lepi starodavni portali s svojimi napismi, kot je npr. tisti: »Ta portal je napravu Anton Brishzhik l. 1848...«. Morda se bo našel kdo, ki bo prefotografiral te čudovite vhode na kmečijska dvorišča in jih objavil kot dokaz naše stare kmečke kulture in zavednosti. Še bolj nas gane starodavni napis na pobožnem znamenju sredi vasi, ki kliče po božjem varstvu za mir in domovino... Napravljen je bil pred več generacijami. Srečujemo trope svetookih in živahnih repenskih otrok, ki veselo kriče v svojem lepem narečju, in jim na tihem želimo, da bi doživeli srečno bodočnost slovenskega ljudstva, za katero so dali življenje njihovi mladi strici ali dedje, katerih imena so vklesana v spomenik pri vhodu v vas, pred katerim brli lučka, kakor pred bližnjim pobožnim znamenjem.

PRED VOLITVAMI:

PREMIKI V SLOVENSKI SKUPNOSTI

V zvezi s pripravami na bližnje deželne volitve objavljamo poročilo izvršnega odbora Slovenske krščansko-socialne zveze v Trstu, iz katerega je razvidno, da se dogajajo v sestavi Slovenske skupnosti premiki, glede katerih menimo, da je prav, da jih slovenska javnost spozna. (Ured.)

V ponedeljek, 22. t. m., se je v Trstu sestal izvršni odbor Slovenske krščansko-socialne zveze ter razpravljal o pripravah na bližnje volitve v deželni zbor Furlanije-Julijske krajine. SKSZ se bo tudi teh volitev udeležila v okviru Slovenske skupnosti, ker je prepričana, da nudi ta oblika politične povezave najboljše in najbolj učinkovito jamstvo za afirmacijo pravic in koristi slovenskih ljudskih množic v Italiji.

Izvršni odbor SKSZ je pozitivno ocenil pristanek Slovenske levice na skupni nastop z ustanovnimi političnimi skupinami Slovenske skupnosti na deželnih volitvah. SKSZ meni, da je to važen politični dogodek, ker se s tem nudi konkretna možnost, da postane politično življenje slovenskega ljudstva v Italiji še bolj razvejano, da se okrepi naravna, politično zdrava ter nujna skupinska dialektika in da se končno opravi huda pomanjkljivost, ki jo je v tukajšnjem našem političnem življenju predstavljala odsotnost močnejše slovenske socialistične politične skupine. V tej zvezi izraža SKSZ svoje zadovoljstvo, da je začel slovenski politični razvoj potekati po smernicah, za katerih uveljavitev in ures-

ničitev si je SKSZ vedno dosledno prizadevala.

Izvršni odbor je obširno razpravljal o osnutku volilnega programa, ki bi ga SKSZ predlagala Svetu Slovenske skupnosti in izvršnemu odboru Slovenske levice za deželne volitve. Osnutek je bil odobren soglasno. Izvršni odbor je nato sklenil predlagati, naj se na skupno listo za deželni zbor sprejmejo trije njegovi predstavniki, od katerih bi eden bil iz Gorice. Odbor je do tega sklepa prišel, ker je ugotovil, da krščanski socialci iz Gorice tudi tokrat niso bili povabljeni, da bi sodelovali pri volitvah, iz česar žal izhaja, da na Goriškem dejasko tudi pri teh volitvah ne bo nastopila Slovenska skupnost, temveč le goriška Slovenska demokratska zveza. Tržaški krščanski socialci so zato menili, da bi vključitev enega njihovih prijateljev z Goriškega na tržaško listo vsaj delno mogla popraviti očitno krivico ter zlasti očitno politično kratkovidnost. Izvršni odbor je nato pooblastil dva svoja zastopnika, naj stališča ter predloge SKSZ sporočita in obrazložita na seji Sveta Slovenske skupnosti, ki je bila sklicana za torek, 23. t. m.

Na tej seji sta omenjena zastopnika z velikim presenečenjem ugotovila, da je bila kandidatna lista že sestavljena, ne da bi pri njegovi sestavi SKSZ kakorkoli sodelovala in ne da bi bila vprašana za mnenje. Poleg tega je bila Slov. krščansko-socialni zvezi zanikana pravica, da bi predlagala svoje kandidate na listo ali sodelovala pri določevanju kriterijev, po katerih naj se lista sestavi.

O tem čudnem, vsekakor nenavadnem ter tudi politično nerazumljivem razpletu dogodkov je izvršni odbor SKSZ razpravljal na seji, ki je bila v sredo, 23. t. m., katere se je udeležil tudi predstavnik goriških krščanskih socialcev, in prišel do sledečih zaključkov:

1. Slovenska krščansko-socialna zveza ostane zvesta idealom in programu, ki so bili osnova za ustanovitev Slovenske skupnosti, saj je SKSZ bistveno sooblikovala njen značaj in program, ter bo še nadalje branila politični in idejni pluralizem v okviru Slovenske skupnosti;

2. Nainovjši dogodki so na žalost dokazali, da v Slovenski skupnosti skušajo priti na površje nedemokratični, avtoritarni zagoni nekaterih posameznikov in stare, preživele klerikalne težnje, ki jih je obsodil tudi zadnji koncil, kar grozi izjaloviti napore naprednih sil v Slovenski skupnosti;

3. Ker SKSZ še nima zadostnih elementov za natančno presojo novega položaja v odnosih med skupinami v Slovenski skup-

Toda malo naprej nas brezobzirno zadene pogled na tablo pred vhodom v vas, na kateri je skušal nekdo, ki se je zahrbtno in v temi približal vasi, že pred časom s karnenjem izbiti slovensko ime vasi, medtem ko je tuja oblika imena še vedno nepoškodovana. Enako nas je zadelo pred Repentabrom ob pogledu na kašipot, na katerem so nestrpneži z rumenimi nagumanimi papirnati nalepkami »Meno velocità meno pericolo« (najbrž niso imeli drugega pri roki) prelepili slovensko obliko imena: Fernetič...

In če omenimo še tablo, ki moli iznad pomladnega zelenja ob cesti na Repentabor in samo v italijanščini ponuja stavbišča na Repentaboru, in vile, ki si jih postavljajo na pobočju ob cesti med Repentabrom in Velikim Repnom tržaški bogataši, pomeni to nekaj bridkih kapelj, ki padejo v vedro razpoloženje pomladnega nedeljskega izleta na Repentabor in nam dajo dovolj snovi za premišljevanje o tem, kdo išče dialog in kdo ga odklanja in kje je v resnici iskati nestrpneže, ki jih nekateri tako radi iščejo predvsem med nami...

RADIO TRST A

• NEDELJA, 28. aprila, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Roganu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Ivanhoe«. Napisal Walter Scott, prevedla in dramaturgizirala Desa Kraševc. Drugi del; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.30 Nedeljski vestnik; 14.45 Popevke za nedeljski popoldan; 15.30 »Loretin greh«. Napisal Alberto Boccardi, dramaturgizirala Neva Fuzzi, prevedel Martin Jevnikar. Igra R.O., režira Jože Peterlin; 17.40 Prijatelji zborovskega petja; 18.00 Koncert v miniaturni; 18.30 Iz pesniških gajev: »Peter Levec«, pripravil Marko Kravos; 19.15 Sedem dni v svetu; 20.30 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico maja»; 22.10 Sodobna glasba.

• PONEDELJEK, 29. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.10 Pomenek s poslušavkami; 13.30 Izbor motivov in melodij; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.40 Radio za šole (za srednje šole); 18.30 Iz Beethovnevega in Mac Dowllovega opusa; 20.50 Pripovedniki naše dežele: Norma Gallippi: »Velikonočno jutro«, prevedla Lelja Rehar; 21.40 Slovenski solisti. Tenorist Mitja Gregorčič, pri klavirju Marijan Lipovšek. Samospevi Marjana Kozina in Janka Ravnika.

• TOREK, 30. aprila, ob: 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.00 Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico maja»; 17.20 Slovenščina za Slovence; 17.40 Piero Pieri: Zgodovina prve svetovne vojne; 18.30 Koncertisti naše dežele. Pianistka Neva Merlak-Corrado; 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja; 20.35 Richard Wagner: »Rienzi«, opera v petih dejanjih.

• SREDA, 1. maja, ob: 10.00 »Slovenski pregovori o delu«, pripravil Franc Jeza; 10.15 Koncert operne glasbe. Vodi Oskar Kjuder. Sodelujejo: sopranistke Nerina Pelizon, Milena Furlan, Nadia Pertot in Ljuba Berce-Košuta; mezzosopranistka Marija Bitenc, tenorist Nicolò Macillis, baritonist Darij Zlobec in basist Ivan Sancin. Igra orkester Glasbene Matice iz Trsta; 11.40 Tržaški motivi; 14.45 Veseli motivi; 15.10 »Veliki punt«. Napisal Alojzij Remec, dramaturgiziral Edvard Martinuzzi. Igra R.O., režira Jože Peterlin; 17.30 Reviija zborov Slovenske prosvetne zveze v Trstu; 19.10 Zdravniška posvetovalnica; 20.30 Simfonični koncert.

• ČETRTEK, 2. maja, ob: 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.00 Ruska revolucija po petdesetih letih: »Dolci snor z Mao Tsetungom«. (Richard Harris); 17.20 Marija Kacin: »Giosue Carducci«; 18.30 Mario Zafred: Metamorfoze za klavir in orkester Pianistka Liliana Zafred; 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 20.35 »Res v bodočnost«. Igra v štirih dejanjih, napisal Walter Finner, prevedla Vida Rudolf. Igra R.O., režira Jože Peterlin; 22.05 Skladbi za violončelo in klavir: Sonata št. 2 za klavir.

• PETEK, 3. maja, ob: 11.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Gospodinja nakupuje, pripravila prof. Tone Penko; 13.30 Izbor motivov in melodij; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 18.00 Beri beri rožmarin zeleni, ljudski nevtci in pesmi; 18.30 Vjolinist Lujfo Alberto Bianchi, pri klavirju Ilde Baravelli-Bianchi; 19.10 Novela XX. stoletja: Ciril Kosmač: »Sreča«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 22.00 Alessandro Mirt: Dva skladbi za violončelo in klavir: Sonata št. 2 za klavir.

• SOBOTA, 4. maja, ob: 11.35 Sonek slovenskih pesmi; 12.00 Iz starih časov, pripravila dr. Lajza Tul; 13.30 Semeni plošč; 14.45 Poeta Petula Clark in Gilbert Beaud; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 Aytoradio — Oddaja za avtomobiliste; 16.10 Predel slovenske dramatike, pripravila Jože Peterlin in Josip Tavčar. Slovenska duhovna drama; 17.20 Dialog — Cerkev v sodobnem svetu; 17.40 Obletnica meseca: »500-letnica smrti Johanna Gutenberga« (dr. Maks Šah); 19.10 Družinski obzornik; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 Tri in ena — sobotni variete; 21.20 Vabilo na ples; 22.20 Zabavna glasba.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Lesičič • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Izid deželnih volitev v Dolini Aosta

V nedeljo in v ponedeljek dopoldne so imeli v avtonomni deželi Dolina Aosta deželne volitve, katerih izid je italijanski tisk obširno analiziral in komentiral, četudi je volilo vsega skupaj le 67.399 volivcev. Dolina Aosta ima namreč, kot znano, le okrog 105.000 prebivavcev. Po teh volitvah zdaj mnogi sklepajo na orientacijo volivcev pri bližnjih parlamentarnih volitvah v Italiji.

Značilnost nedeljskih volitev v Dolini Aosta je bila predvsem ta, da se je sredinska levica kot celota precej okrepila, medtem ko je izšla komunistična partija iz volitev oslabiljena. Glasovi krščanske demokracije so se povečali od deželnih volitev leta 1963 od 23.695 na 25.464 (v odstotkih od 37,5 na 37,78), glasovi združenih socialistov od 4.797, kolikor sta jih leta dobili takrat že ločeni socialistična in socialnodemokratska stranka, na 6.955 (v odstotkih od 7,6 na 10,32), medtem ko so komunisti nazadovali od 15.374 glasov v l. 1963 na 13.738 (v odstotkih od 24,3 na 20,38). Sorazmerno najbolje se je torej odrezala pri nedeljskih volitvah združena socialistična stranka, po čemer sklepajo razni politični opazovalci, da je delavstvo že dobilo zaupanje v novo skupno socialistično stranko. Seveda pa bi bilo sklepanje, da bo tako tudi pri parlamentarnih volitvah, preuranjeno, kajti vsake volitve imajo svojo lastno politično fizionomijo, glede na kraj in deželo.

Sredinska levica bo imela zdaj v deželnem svetu Doline Aosta precej trdno večino, tri sedeže več kot komunisti in njihovi zavezniki (17 proti 14), medtem ko so imeli prej oboji po 16 deželnih svetovavcev.

Nekoliko so napredovali tudi liberalci in Rassemblement Valdôtain (nova skupina aostanskih Francozov — 3.625 glasov), medtem ko je nazadovala Union Valdôtain, druga francoska skupina, ki sodeluje s komunisti, od 12.930 na 11.236, v odstotkih od 20,4 na 16,68. Za več kot eno petino se je zmanjšalo tudi število glasov misovcev, ki pa je bilo že prej malenkostno (dobili so le 0,79% oddanih glasov). To le potrjuje splošno nazadovanje neofašizma v Italiji.

—0—

STAVKA OSEBJA KLINIČNIH BOLNIŠNIC V LJUBLJANI

22. t. m. je stopilo v stavko zdravstveno in delavsko osebje Kliničnih bolnišnic v Ljubljani. Stavka dva tisoč uslužbencev. S stavko protestirajo proti zakasnitvi plače za mesec marec. Zakasnitev plač je pripisati težavnemu finančnemu položaju glavne bolnišnice v slovenski prestolnici.

Kot je poročala agencija ANSA, v Kliničnih bolnišnicah v Ljubljani tudi že več mesecev ne izvajajo sklepov delavskega samoupravljanja in tudi to je prispevalo k sklepu vsega osebja, da zapusti svoja delovna mesta.

Demagogija na pohodu

V neki berlinski bolnišnici se zdravi »rdeči Rudi«, Rudolf Dutschke, mladi nemški »jezni mož«; bil je hudo ranjen, ko je streljal nanj neki desničarski študent, Hitlerjev občudovavec. Svetovni tisk je bil zadnje tedne poln člankov o Dutschkeju, ki postaja, kot vse kaže, v Zahodni Nemčiji in v Zahodnem Berlinu politična moč.

Kdo je Rudi Dutschke? Pred sedmimi leti je pobegnil iz Vzhodne Nemčije, ker je prišel v spor s tamkajšnjim komunističnim režimom, v glavnem zato, kot se zdi, ker ni hotel služiti vojake. V Zahodnem Berlinu se je vpisal na Svobodno visoko šolo in zbral okrog sebe skupino študentov anarhističnih in »beatniških« tendenc. Njegovo geslo je »boj vsaki zakoniti oblasti v Nemčiji«. Dutschke je alergičen za zakonito vlado in demokratične metode. Zato proglašja neizprosno boj zahodnonemški vladi in označuje svoje gibanje za »zunajparlamentarno opozicijo«, kajti tudi parlament mu gre na živce. Njegovi politični cilji niso prav jasni, zdi se pa, da hoče izvesti državni udar s pomočjo ulice in nato proglašiti nekako anarhistično vlado. Njegov odnos do konkretnih nemških problemov je popolnoma meglen, zato pa je zelo jasev v proglašanju svojih revolucionarnih metod. Med drugim prireja tečaje o gverilski vojni, po učbenikih Fidela Castra. Gverilska vojna naj bi bila namreč glavno sredstvo, s katerim upa zmagati. Njegove ideje imajo skoro magično moč na študentovsko mladino, ki ne prenaša več nobene avtoritete in nima potrpljenja, da bi videla uresničevanje svojih konceptov po demokratični poti.

Kot je bilo pričakovati, je vzbudila Dut-

schkejeva demagogija enak odziv pri skrajnih desničarjih, kar je imelo med drugim za posledico atentat na Dutschkeja. Zdaj se odvija v Nemčiji snopad dveh ekstremističnih demagogij, ki sicer obe predstavljata mikroskopski manjšini, a sta vendar nevarni. V Dutschkeju je možno videti zarodek novega Hitlerja. Njegova levičarska gesla, proti vojni v Vietnamu, proti Združenim državam (pri čemer pa je poročen z Američanko) itd. so preračunana na študentovsko mladino in na mase, kot vaba. Znano je, da je tudi Hitler začel s socialističnimi gesli (odtod nacional-socializem), zahteval agrarno reformo, poddržavljenie industrije itd., enako Mussolini. Mrznja do demokratičnih metod in do parlamentarizma na nuino vodi do uveljavljanja avtonitarnih metod in do diktature. Nemška zgodovina uči, da pojava »Dutschke«, ni podcenjevati; tem manj, ker zaradi koalicije socialistov in krščanskih demokratov Nemčija danes nima prave demokratične, za mase privlačne opozicije, ki bi lahko postala zastopnica tistih upravičenih zahtev po reformah, ki jih je danes najti pomešane med »beatniško« in »fidelcastrovsko« ali »maotsetungovsko« idejno zmedo v glavah Dutschkejevih priistašev.

TEDENSKI KOLEDARČEK

28. aprila, **nedelja**: Zivana, Vital
 29. aprila, **ponedeljek**: Marina, Robert
 30. aprila, **torek**: Katarina, Katja
 1. maja, **sreda**: Praznik dela, Ziga
 2. maja, **četrtek**: Zivana, Anastasij
 3. maja, **petek**: Aleksander, Laska
 4. maja, **sobota**: Florijan, Cvetka

Preureditev Češkoslovaške v federacijo

Končno se zdi, da je tudi pri Čehih pridno spoznanje, da večnarodna država ne more biti urejena centralistično. Če bi bili to spoznali prej — ali bolje rečeno, če bi si bili hoteli to prej priznati — bi bilo prihranjeno Češkoslovaški marsikaj hudega in neprijetnega v njeni novejši zgodovini in predvsem bi bilo danes razmerje med Čehi in Slovaki mnogo priskrbenjše.

Zdaj poročajo iz Bratislave, da Slovaki vneto pripravljajo načrte za ustanovitev svoje federalne državne enote, ki naj bi bila popolnoma enakopravna s Češko. Vse svoje narodne zadeve bi Slovaki reševali v svoji državni enoti sami. Skupne državne zadeve pa bi urejali obe državni enoti pogodbeno, predvsem seveda odnose z zunanjim svetom. Vsaka federalna enota bi sama razpolagala s svojim narodnim dohodkom, razen kolikor bi ga odstopila (pogodbeno) za skupne državne potrebe. Na Slovaškem vlada v pričakovanju ustanovitve lastne federalne enote seveda veliko zadovoljstvo, vendar pa ljudje ne kažejo takega navdušenja, kot bi bilo pričakovati, glede na to, da se bo končno, kot kaže, izpolnila slovaškemu narodu sto let stara želja. Tuji poročevalci začudeno ugotavljajo to dejstvo. To si je mogoče razlagati tudi s psihološkimi razlogi. Če mora kak človek ali narod predolgo čakati na izpolnitev kake želje, mu končno tudi njena izpolnitev ne vzbuja več spontanega, iskrenega veselja. Vedno je primešano veselju tudi nekoliko prestane bridkosti.

Pravzaprav je skrivnost, kako so mogli Čehi, ki so se v času stare Avstrije tako vneto borili za svojo narodno osvoboditev in lastno državo, celega polstoletja odrekati zgolj federalno, enakopravno enoto slovaškemu narodu, ki šteje nad 4 milijone prebivalcev. Vdajali so se nerealističnim sanjam, da se jim bo končno posrečilo pretopiti slovaški narod v »češkoslovaški narod«, in da se bodo Slovaki odrekli svoji narodni samobitnosti in težnji po narodni samostojnosti in svobodi. Komunistična vlada v Pragi, ki je l. 1948 napravila konec meščanski demokraciji na Češkoslovaškem, je sicer marsikaj spremenila, vztrajala pa je pri prejšnjem centralizmu nasproti Slovakom. Šele zdaj so menda tudi v Pragi

spoznali, da se je centralizem preživel in da ni dosegel tistega, kar so upali.

Zadnje dni se je zvedelo, da zahteva tudi Moravska, da jo priznajo (s češkoslovaškim delom Šlezije vred) za tretjo federalno enoto. Glede na to, da sestavljata Češkoslovaško samo dva naroda, Čehi in Slovaki, je morda videti v tem samo spletko, ki naj bi razvrednotila nameravano federacijo obeh narodov in dala federalnim enotam značaj navadnih avtonomnih provinc, pri čemer bi imela Slovaška proti sebi dve češki federalni enoti. Treba bi bilo vedeti, kaj menijo o tem Slovaki. Po drugi strani je namreč znano, da je imela Moravska nekdanj slovaško večino, ki pa je že v veliki meri počehena in predstavljajo Slovaki danes tam manjšino.

PRİČAKOVATI JE DOLGA POGAJANJA

25. t. m. popoldne so se v glavnem mestu Laosa, Vientianu, prvič sestali ameriški in severnovietnamski diplomati na predhodna pogajanja o premirju. Pogovor je trajal približno pol ure. Pri teh pogajanjih naj bi določili predvsem kraj za prava mirovna pogajanja. Prvi sestanek je ostal brez uspeha. Upati je, da se bosta obe strani vendarle kmalu sporazumeli o kraju pogajanj, ker bi bilo smešno in tragično ob enem, če bi taka formalna stvar zavrla mirovna pogajanja in podaljšala trpljenje vietnamskega ljudstva.

—0—

Jugoslovanski predsednik Tito je prispel v ponedeljek na obisk v Teheran. Se prej je obiskal Japonsko in Zunanjo Mongolijo. Njegov cilj je spraviti skupaj konferenco »neuvrščenih«
držav.

Bega ni lahko razumeti

Belgijski kralj Baldovin je v ponedeljek zaupal mandat za sestavo nove vlade socialistu Léu Collardu. Collard je že naznanil, da bi rad sestavil koalicijsko sredinsko-levo vlado iz krščanskih demokratov in socialistov, brez liberalcev. Če se mu bo to posrečilo, bo to precejšen dogodek v belgijski politiki, kajti liberalci so imeli doslej vedno svoj piskerček zraven.

Mandat za sestavo vlade je dobil socialistični politik zato, ker je doživela socialistična stranka med velikimi belgijskimi strankami sorazmerno še najmanjši poraz pri zadnjih volitvah, pri katerih so, kot znano, krepko narastli glasovi flamskih in valonskih nacionalistov. Vendar so nacionalistične stranke še vedno v manjšini, četudi poteka narodnostni razkol skozi vse belgijsko politično življenje. Dejansko so namreč tudi velike stranke razdeljene glede narodnostnega vprašanja. Toda iz nekega čudnega razloga, ki ga tujemu opazovalcu ni lahko razumeti, se Belgijci le ne morejo odločiti za federativno razdelitev države med oba naroda, kakor se bo to baje zdaj zgodilo na Češkoslovaškem, četudi zahtevajo to tako flamski kot valonski nacionalisti. Proti so kapitalisti, ki se boje za svoje dobičke v »enotnih podjetjih«, in so-

cialistični voditelji, ki se boje, da bi ostali generali brez vojske.

Poleg tega igra pri tem vlogo še čuden pojav, da namreč oba naroda, flamski in valonski, upata, da se bo tehtnica s časom nagnila na njuno stran. Tako upajo Valonci, da bodo vendarle lahko obdržali prednostni in hegemonistični položaj v državi, po zaslugi svojega bolj razširjenega jezika in francoske kulture, Flamci pa upajo, da bodo s časom lahko prevzeli hegemonistično vlogo zaradi svojega večjega števila. Tako oboji poudarjajo hkrati nacionalistične zahteve in se ob enem ne morejo odločiti, da bi obrnili hrbet formuli centralistične države, ki bi edina lahko uresničila take hegemonistične namene.

Razlika med narodnostnim bojem v Belgiji in drugod je torej ta, da se v Belgiji borita dva približno enako močna naroda za nadvlado drug nad drugim in to v dosledni demokraciji, medtem ko se odvija narodnostni boj drugod skoraj vedno v pogojih diktature ali totalitarne države in z bojem maloštevilnejšega naroda proti številnejšemu in sicer za resnično avtonomijo ali neodvisnost. Omenjena anomalija je tista, ki napravlja narodnostno vprašanje v Belgiji tako zapleteno in nerazumljivo za druge.

F. J. * 12 SMRT V POMLADI

Kmalu je bil pri zadnjih vaških hišah, odkoder je bilo po dnevi že videti njuno kočo, v temi pa razsvetljeno okno, ki je gledalo proti vasi. Tudi noč je bilo okno razsvetljeno, toda le na pol, kakor ga pač more razsvetliti privita petrolejka. Električni vod, ki je bil speljan do zadnjih vaških hiš, ni segal do njune koče, bilo bi predrago. Zagrabilo ga je nekako tesnobno hrepenenje, da bi čimprej videl mater, da bi jo čimprej razveselil ter poplačal njeno čakanje, in pospešil je korake. Ko je bil že blizu koče, je začel po tistem hoditi, hotel jo je veselo presenetiti, vkljub temu, da ga pričakuje. Gotova pa le ni, da se prav nočjo vrne. Tiho je odrinil dvoriščna dverca in se po prstih splazil do razsvetljenega okna, ki je bilo zastrto s preprosto rdečo zaveso, toda niti na prste mu ni bilo treba stopiti, pa je videl čez njo. Ja, bilo je tako kakor vedno. Revna soba je bila zagrnjena v rahel polmrak, petrolejka, ki je visela nad štedilnikom, je komaj brlela in okrog nje je plesala velika večča. Mati pa je sedela na štedilniku in držala noge na pručici, roke pa je imela sklenjene v naročju. Imela je ruto na glavi in glavo je držala sklonjeno,

kakor da dremlje, toda vedel je, da ne dremlje. Njen obraz je bil v nejasni svetlobi skoro bel kakor pri mrliču. Zdelo se mu je, da pregiblje prste v naročju. Morda moli rožni venec, je pomislil. Začutil je globoko nežnost in usmiljenje do nje, ob enem mu je pa prešinila srce pekoča bolečina. Začutil je, kako mu silijo solze v oči in ustnice so mu zadrgetale. Z vso silo je stisnil zobe, da bi ne zajokal iz pekočega obupa nad samim seboj in iz usmiljenja do nje, ki ni ničesar slutila o njegovi razdvojenosti. Naglo se je odtrgal od okna, si z dlanjo obrisal oči in nekajkrat globoko vdihnil, da bi se umiril in olajšal bolečino v sebi. Nato je tiho stopil do vrat in potrkal. Slišal je, kako je vstala, odprla sobna vrata in prišla v vežo.

»Kdo je?« je vprašala.

»Jaz, mama.«

Odklenila je.

»Ti si?« je rekla, toda njen glas se je tresel od veselja.

»Kdo pa ste mislili, da je?« se je delal vedrega.

»Saj sem vedela, da si ti,« se je nasmehnila. »Ali si lačen?«

»Nekoliko že.«

»Bogve, kako si sestradan,« je dejala. »Bi ocvrta jajca in kava? Kava je že kuhana, jajca pa ti takoj napravim. Saj je že zakurjeno, samo naložila bom malo na ogenj, pa bo.«

(Dalje)

I Tržaškega

Izjava Slovenske levice o parlamentarnih volitvah

Tehnični razlogi ne dopuščajo »Slovenski levici«, da bi nastopila na parlamentarnih volitvah. Nikakor pa se »Slovenska levica« ne namerava odreči zahtevi po manjšinskem predstavniku v parlamentu ne glede na številčno moč manjšine, zato bo podprla »Slovensko skupnost«, ki bo na teh volitvah vztrajala pri tej zahtevi.

»Slovenska levica« obenem odločno graja tistih nekaj slovenskih predstavnikov, ki so na parlamentarnih volitvah onemogočili enoten nastop vseh Slovencev v deželi od Trsta do Režije.

Trst, 23. 4. 1968. Slovenska levica

PREJELI SMO

»Slovenska levica« in deželne volitve

Kakor je že napisala v svoji Izjavi, se »Slovenska levica« zaveda, da vključevanje Slovencev v italijanske stranke škodi strnjivosti slovenske narodne skupnosti in zamejstvu. Slovenskemu človeku, ki se bojuje za enakopravnost, je nujno potrebna zavest, da je član enega organizma, da je usoda vseh Slovencev odvisna od usode vsakega posameznega Slovenca in usoda vsakega posameznega Slovenca od usode vseh zamejskih Slovencev.

Italijanske stranke lahko imajo zelo lepe programe, a nikoli ne bodo mogle vanje sprejeti naše zgodovine ne našega slovstva ne vrednosti naših velikih mož.

Zato so Slovenci v zamejstvu, ki zaradi te ali one ideologije sodelujejo v italijanskih strankah, lahko poštene in tudi zavedni Slovenci, a so zme-

Ker je torej »Slovenska levica« spoznala, da prinaša sodelovanje Slovencev v italijanskih strankah danes več škode kakor pa koristi, se je odločila, da gre na deželne volitve v koaliciji s »Slovensko skupnostjo«.

»Slovenska levica« se zaveda, da je »Slovenska skupnost« ideološko zelo raznolika in da ni v glavnem ne laično ne socialistično usmerjena. Vendar pomeni koalicija sodelovanje in ne spojitve, sodelovanje pa je danes, kakor smo povedali zgoraj, nujno.

Kakor je bilo namreč v vojnem času potrebno združevati Slovence v osvobodilnem boju na pluralistični podlagi, prav tako je danes naša dolžnost, da skušamo doseči skupen okvir za nastop kljub različnim svetovnonazorskim pogledom. Ti nas ločujejo, zvestoba slovenstvu nas povezuje.

»Slovenska levica« bo na listi »Slovenske skupnosti« imela štiri svoje kandidate, od katerih bo njen poglavitni kandidat drugi na listi, ostali pa bodo razvrščeni tako, kakor je določila skupna volilna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki »Slovenske skupnosti« in Slovenske levice.

»Slovenska levica« bo, na podlagi sporazuma o koaliciji, agitirala za svoje kandidate. Tako bo skušala združiti čim več slovenskih socialistov pod eno streho. Pri tem se »Slovenska levica« prav dobro zaveda, da bo morala plavati proti toku, ker se je od konca vojne danes prvič zgodilo, da zamejski napredni, socialistični Slovenci jemljemo svojo usodo v svoje roke in se združujemo v organizacijo, ki smo jo sami ustvarili, in prvič od konca vojne se dogodi, da gremo na volitve tako, kakor smo sami odločili.

Ne bi radi, da bi nas volilno razpožoenje zaneslo v pretiravanja, vendar iskreno čutimo, da se je »Slovenska levica« odločila za korak, ki bo za zamejske Slovence zgodovinskega pomena.

Naj številni somišljeniki, ki so naš nastop pričakovali in želeli, zdaj strmejo vrste okoli »Slovenske levice«, naj dajo svoj glas za njene kandidate!

SLOVENSKA LEVICA

Trst, dne 23. 4. 1968

Slovenske tržaške skavtinje bodo imele ob desetletnici svojega delovanja

JUBILEJNO PRIREDITEV

v Marijinem domu v Rojanu, v nedeljo, 12. maja, ob 17. uri. Vsi prijatelji mladine vabljeni!

raj tudi razdvojeni, ker so na eni strani zaradi socialnega boja internacionalisti, ko pa bi na drugi strani zvestoba narodu zahtevala od njih nacionalno gorečnost. Kakor na natezalnici so in se morajo zdaj braniti očitka, da so nacionalisti, zdaj očitka, da so zavoljo interancionalizma narodno mlachni.

Poleg tega pa drži, da se nobena italijanska levičarska stranka nikoli ni znala, ko je bilo potrebno, otresti nacionalizma, ne komunistična partija za časa resolucije Informbiroja, ne socialistična stranka v težkih povojnih letih.

A ne glede na odnos, ki ga te dve stranki danes imata do Slovencev, zamejski Slovenci čutimo, da moramo biti kolikor mogoče enotni, če hočemo veljati kot subjekt, če hočemo, da kot subjekt nastopamo v boju za priznanje, v boju za enakopravnost.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V NEDELJO, 28. APRILA, OB 16. URI

Italo Svevo - Tullio Kezich

ZENOVA IZPOVED

(La coscienza di Zenò)

(drama v dveh delih)

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije na tel. 734265.

Sprejem zastopnikov Sindikata slovenske šole v Rimu

V petek, 19. aprila, je prosvetni minister Gui spejel na ministrstvu v Rimu delegacijo Sindikata slovenske šole. Člani delegacije, in sicer tajnik Sindikata prof. Franc Škerlj, referent za srednje šole prof. Marjan Bajc in referent za osnovne šole učitelj Evgen Dobrila, so ministru prikazali položaj slovenskih šolnikov in razna druga še nerešena vprašanja slovenskega šolstva na Tržaškem. Člani delegacije so se razgovarjali še z različnimi drugimi odgovornimi funkcionarji na ministrstvu. Razgovorom z ministrom je prisostvoval tudi poslanec Corrado Belci.

Odbor Sindikata bo v kratkem izdal posebno poročilo o razgovorih.

—0—

MLADINSKA PRIREDITEV V ŠKEDNJU

Odbor za proslavo stoletnice škedenjske čitalnice je priredil v sredo, 24. t. m., v tankajšnji kinodvorani mladinsko glasbeno-literarno večer. Številno publiko je najprej pozdravil Drago Pahor, ki je med drugim poudaril, da je odbor sklenil začeti vrsto prireditev z nastopom mlajših predvsem zato, da bi slovensko zamejsko mladino seznanil z zgodovino prosvetnega delovanja v naših krajih.

Nastopili so nato gojenci šole Glasbene Maticice iz zkednja in neposredne bližine ter več mladincev in mladink, ki so prebrali svoje literarne sestavke.

PRAZNIK OSVOBODITVE

Tudi na Tržaškem je bilo na praznik osvoboditve več slovesnih spominskih proslav. Deželni predsednik Berzanti je v spremstvu drugih predstavnikov oblasti prisostvoval žalnim verskim obredom na dvorišču Rižarne, kjer so nacisti sežigali in mučili protifašistične bojovnike. Zalne obrede so opravili duhovniki katoliške in pravoslavne Cerkve ter judovski rabin. Dr. Berzanti je nato govoril o pomenu odporniškega giabnja na trgu v naselju S. Sergio. Ob tej priložnosti so trg poimenovali po 25. aprilu.

Ta dan so predstavniki občinskih uprav položili vence na vse partizanske spomenike, ki so posejani po naših vaseh. Partizanska združenja pa so imela spominska zborovanja v Trstu in Miljah.

MEDNARODNA CVETLIČNA RAZSTAVA

V Miramarskem parku so v četrtek, 25. t. m., slovesno odprli tradicionalno mednarodno cvetlično razstavo. Slovesnosti so se udeležili najvišji predstavniki deželne oblasti ter mnogi povabljeni gostje. Na prireditvi sodeluje 360 razstavljalcev iz 25 držav.

SLOMSKOV DOM V BAZOVICI

odprli 1. maja 1968 na športnem igrišču v Bazovici

PRVOMAJSKI

PRAZNIK

Popoldanski spored ob 16. uri. Nastopa glasbeni ansambel BENEŠKI FANTJE s humoristom Kebrtom ter domači pevski zbor »Lipa«.

Večerni spored ob 20. uri

Prosta zabava ob zvokih glasbenega ansambla Beneških fantov. Med odmori srečolov. Za jedačo in pijačo preskrbljeno

V slučaju slabega vremena bo popoldanski spored v kinodvorani, in sicer ob 16. in 18. uri, večerni spored v Slomškovem domu ob 20. uri

NAŠE SOZALJE

V nedeljo, 21. t. m., je po dolgi in hudi bolezni umrla na Opčinah ga. Zofija Furlan, mama dr. Marte Furlanove, profesorice na slovenski srednji šoli v Trstu. Pokopali so jo na repentaborskem pokopališču.

Prof. Furlanovi izrekamo ob izgubi drage mame globoko občuteno sožalje.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi naše drage mame in babice

MARIJE PERTOT ROJ. ČOK

se toplo zahvaljujejo prizadete družine. Se posebno se zahvaljujejo darovalcem cvetja in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Barkovlje, 18. 4. 1968

Pevski zbor »VASILIJ MIRK« s Proseka-Kontovela

priredi

v soboto, 27. aprila 1968 ob 21. uri
v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT

partizanskih umetnih in borbenih pesmi
Dirigira: Ignacij Ota

Sodelujejo:

Aleksander Vodopivec — klavir, Oskar Kjuder — harmonika, Stane Starešinič — član SG

Vstopnina: 500 lir, dijaki 300 lir; rezervacija in prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni

VOLILNO OZRACJE

Če vprašaš, kako se kaj duhovi v mestu in deželi vnemajo za bližnje volitve, naletiš skoro na brezbrizhen nasmeh. Leseni zasloni za lepljenje volilnih lepakov so po večini še prazni ali pa vihra z desk kak raztrgan lepak izza petih let. Stari volivci so že tako brez lepakov sklenili svoj volilni račun, pri mladih se pa kaže precejšnja nejasnost ali bolje rečeno brezbriznost.

Med goriškimi slovenskimi volivci je volilna psihoza še bolj razčlenjena. Določeno število praznih glav si kar oddahne, ko prejme namig od »vodstva«, naj odda glas za italijanske stranke; tako jim vsaj ni treba razmišljati. Na listah italijanskih strank že tako stoji ime kakega slovenskega kalina; demokristjani pa še te vabe niso smatrali za potrebne. So se že domenili »coj capi« (z voditelji) za kako čast ali službico ali drobno mrvico, voditelji pa jo bodo razglasili kot svoj velikanski uspeh. Tako nekako kot goriški veljaki, ki so pred pol stoletjem dosegli od Dunaja »ajdovsko železnico« in so se potem smeli zastopj voziti v žametnem drugem razredu do Ajdovščine.

Slovenski volivci, ki še držijo na samostojno slovensko politično smer, so tudi v zadregah. Za parlamentarne volitve vedo, da so se razdrila pogajanja za skupno kandidatno listo med Slovensko skupnostjo in goriško Slovensko demokratsko zvezo. Tržaški Slovenci bodo torej imeli možnost voliti svoje kandidate, goriški bodo pa morali italijanske ali pa belo. Sprašujejo se, čemu je do tega prišlo.

Se bolj so goriški slovenski volivci razdvojeni, ko vidijo, da so isti ljudje, ki so odklonili enotnost pri parlamentarnih volitvah, potrdili skupni nastop pri deželnih. Slovenski volivec mora torej enkrat voliti »italijansko«, drugič pa »slovensko«, kakor ukaže — kdo in čigava koristi. Na srečo, pravijo samostojno misleči volivci, je dana možnost preferenčnih glasov. Tu bo prišla vsaj nekoliko do izraza volivčeva volja, ne pa samo ukaz treh, štirih sestavljalcev kandidatnih seznamov.

UPRAVNE SEJE

Ta teden sta se zbrala k sejama goriški pokrajinski in občinski svet. Na sporedu sta imela razprave o tekočem poslovanju.

Pokrajinski možje so med drugim odobrili načrt za drugo polovico del pri turistični cesti Sovodnje-Peč-Rupa. Svet je odobrila tudi vsoto 13 milijonov in 800 tisoč lir za popravo palače nekdanje bolniške blagajne v Leopardijevi ulici, kjer bodo nameščeni uradi šolskega skrbništva, nadzornišstva in učiteljska knjižnica. Za kritje proračunskega primanjkljaja se bo najelo posojilo 250 milijonov lir pri goriškem Montu. Ob sejnem zaključku je prišlo v razgovor osebje deželne umobolnice. Danes znaša število strežnega osebja 123 ljudi, med temi 60 žensk. Povečalo pa se bo še za 5 moških in 5 ženskih oseb.

Na občinski seji pa je bilo osrednje vprašanje zgradba za uničevanje odpadkov. Dolgo let so se goriške smeti odmetavale in deloma sežigale na soškem bregu pod Štandrežem. Nekaj teh odpadkov iz »škovacona« so pokupili tudi štandreški vrtnarji za gnojilo. Danes je pa odpadkov, posebno trdih, že preveč. Zato je treba misliti na njih sodobno uničevanje. Nova sme-

tarna, ki bo stala tam nekje pri stari, bo zahtevala skoro 211 milijonov lir stroškov. Postavilo jo bo neko podjetje iz Firenc.

Steверjan:

MAJSKE PROSLAVE

V nedeljo popoldne ob 15.30 bo priredilo katoliško prosvetno društvo »F. B. Sedej« svojo običajno vsakoletno majniško slavo. Na sporedu so pevske in glasbene točke na prostem »V borovcih«. Nastopili bodo štiri zbori: »Filej« iz Gorice, »Fantje izpod Grmade«, oktet »Planika« in otroški zbor iz Steverjana. Poleg zborov pa še glasbena skupina »Jana« iz Steverjana, glasbena skupina iz Štandreža in kvintet iz Doline; kot posebnost pa še folklorna skupina »Olimpije« iz Gorice.

Med kulturnim sporedom bo izročil vsem gostom svoje pozdrave tudi steверjanski župan. Govoril pa bo tudi Drago Stoka, kandidat Slovenske skupnosti za deželni svet. Tako bo po že neki ustaljeni tradiciji pomenilo steверjansko slavo uvodni akord v volilno gibanje.

Pod borovci bodo na razpolago udeležencem pomladnega tabora tudi dobro založene stojnice z vinom in prigrizkom.

Prvega maja bo pa priredil svoje slavo tudi »Briški grič«, in sicer na Dvoru. Obeležje bo gospodarsko in kulturno-zabavno, z vinsko razstavo in plesnim rajanjem več zaporednih večerov. V pohvalo vodstvom obeh društev moramo zapisati, da ne bo sta letos isti popoldan tekmovali s sličnimi prireditvami, ampak da sta si dneve sporazumno razdelili.

Steверjan postaja neke vrste turistično kulturno središče za goriško pokrajino tudi pri italijanskih sorojakih. Za mesec avgust pripravljajo v Formentinijevem parku običajno slikarsko tekmovanje z nagradami. Letos bodo povabili na tekme tudi slikarje iz Slovenije. Vsa organizacija pa je v rokah odvetnika Devetaga kot predsednika »Soških umetnikov« in odvetnika Formentinija kot predsednika »Agriturista«. Kazno bi bilo, da bi v odbor take prireditve na slovenskih tleh in s slovenskimi vabljenici vključili tudi kakega predstavnika Slovencev.

MASNIŠKI JUBILEJ

V goriški nadškofiji praznuje letos 25-letnico mašniškega posvečenja devet duhovnikov. Prvi med njimi je župnik na Travniku Angelo Persig. Posvetil ga je nadškof Margotti 24. aprila 1943. Persig, doma iz Ločnika, je bil sedem let stolni vikar v Gorici, nato pet let župnik v San Pieru d'Isonzo. Od 1955. dalje pa vodi travniško faro. Jubilejno mašo bo imel v nedeljo ob 11. uri.

Med ostalimi jubilaniti je med nami znan še dekan Trevisan iz Krmina. Slovenca pa ni med njimi nobenega.

Doberdob:

VELIKONOČNI KONCERT

Po prizadevanju našega župnika in raznih pevskih zborov smo imeli priložnost poslušati prav lep cerkveni koncert.

V župni cerkvi je nastopilo v nedeljo popoldne pet pevskih zborov s pestrim

Iz Goriške

sporedom velikonočnih pesmi. Peli so mladinski zbori iz Doberdoba, cerkveni iz Steverjana, zbor »Mirko Filej« iz Gorice in okolice ter zbor »Jezero« in cerkveni iz Doberdoba. Pevci obeh so peli skupno in je treba pohvaliti to sodelovanje, ki prihaja do izraza »od spodaj«, medtem ko marsikateri »voditelji« tega še ne razumejo. Zbori so zapeli šestnajst skladb in na koncu še vsi skupaj Bratuževo »V pomladni dan«.

Zbori so peli kar pred oltarjem, tako da jih je dovolj številno poslušavstvo dobro razumelo. Posamezne točke je spretno povezoval domači učitelj Korošec.

Pred nastopom je župnik pozdravil pevce in občinstvo. Njegova je tudi zamisel koncerta velikonočnih pesmi v Doberdobo, kakor ima Gorica ob božiču že običajni cerkveni koncert božičnih skladb.

Po končanem sporedu so bili vsi pevci povabljeni v župnišče, kjer se je v gostoljubnem ozračju razvilo pravo prijateljsko srečanje naših pevcev.

PREDAVANJA

V letošnji predpomladni sezoni je bilo v Gorici precej živahno predavateljsko delovanje v slovenskih in italijanskih krožkih.

Gregorčičev klub opravlja vztrajno svoje poslanstvo s kulturnimi večeri ob sredah. Sinoči je bilo predavanje posvečeno Ivanu Cankarju kot pesniku. O tej, ne še dovolj osvetljeni Cankarjevi plati, je govoril dr. France Bernik, tajnik Slovenske Matice iz Ljubljane.

Tu moramo izraziti tiho pripombo nekaterih stalnih poslušavcev, ki pravijo, da so letos pogrešali bolj poljudna, bolj živahna in bolj domačijska predavanja.

—0—

Zanimiva so tudi predavanja v italijanskem krožku v Dantejevi ulici o slovenski literaturi. Doslej sta govorila v italijanščini seveda, pisatelj Pahor in mladi pesnik Marko Kravos iz Trsta. Ta je prejšnji petek osvetlil književno delo tržaških pisateljev Pahorja in Rebule, bežno je omenil tudi nekatere druge kot Lipovca in Franca Jezo.

V torek je govoril v istem klubu profesor Jež iz Trsta o gledališču kot stičišču z italijansko kulturo. Nadaljevalo se bo z razgovorom o italijansko-slovenskih kulturnih stikih.

HMELJAKOVA RAZSTAVA

Danes zvečer so zaprli umetniško razstavo Vlada Hmeljaka v razstavni dvorani Pro loco v Gorici.

Razstava, ki je bila odprta od 10. aprila dalje, je vzbudila dokaj zanimanja v goriških umetniških krogih in tudi pri širšem občinstvu. Italijanski kritiki so ocenili našega umetnika iz Šempetra kot pristnega domačijskega umetnika, ki zna prikazati briške ali vipavske vasi v vseh njihovih značilnostih in v realistični umetnostni meri. Meni, da ga smemo oceniti tudi kot folklornega umetnika. Na vsak način je Hmeljak tudi s to razstavo dosegel lep uspeh.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Primož Kozak: „Kongres“

BRALNA PREDSTAVA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Te dni je tržaško Slovensko gledališče prvič predstavilo nasemu občinstvu Kozakovo dramo »Kongres«. Ze pred leti je Jože Babič vključil v prikazu sodobne slovenske dramske produkcije v Kulturnem domu tudi Primoža Kozaka in torej to ime ni novo v Trstu. Vsekakor naše gledališče opravlja samo po sebi umevno nalogo s tem, da posreduje zamejskim Slovincem literarno ustvarjanje novega slovenskega rodu. S Kozakovim »Kongresom« pa je prav Slovensko gledališče prikazalo nova iskanja, nove smeri, nove zamejske kulture generacije po demokraciji slovenskega javnega in kulturnega življenja, ki se odraza tudi v sodobni slovenski literaturi. In prav je, da s tem naše občinstvo seznanja Slovensko gledališče, kajti marsikdo komu drugemu ni ne bi verjel te odkritosti in te sproščene zanesljivosti in bi mu prej očital tendenčni prikaz kot pa dobronamernost.

Kljub temu zelo pozitivnemu in nujnemu poslanstvu Slovenskega gledališča pa smo mnenja, da bi morala biti taka predstava zunaj rednega abonmaja, kajti gotovo je namenjena taka miselna in ideološka konfrontacija misli, ki se srečujejo v briljantnem dialogu »Kongresa« vendarle bolj za izbrano občinstvo. In tako občinstvo bi lahko poslušalo bralno predstavo, ki bi bila res prav njemu namenjena.

Kakor je tudi res, da mora biti zamejski človek na tekočem o sodobni dramski produkciji Slovincem, pa naj ustvarjajo kjer koli že, nam je po drugi strani žal, da ni tiste novitete letos prišpeval eden tržaških ali goriških pisateljev. Prepričani smo, da bi bilo to lahko, če bi bilo več vzpodbude in več skrbi posvečene prav temu, da bi tako delo dobili. In v tem bi naše gledališče spet opravljal, oziroma nadaljevalo tisto važno poslanstvo v tej smeri, ki si ga je zadalo in ga tudi bolj ali manj posrečeno izvajalo. Ob tukajšnji noviteti bi Kozakov »Kongres« zelo lepo dopolnjeval prikaz sodobnega slovenskega dramskega ustvarjanja.

Tudi koncertna izvedba dramskega dela je način, ki je prav, da se ga je lotilo tudi Slovensko gledališče. Do zdaj je ta način v več primerih izvajal samo Slovenski oder v Trstu, ker v njegovem okviru pač nastopajo največ radijski igralci, ki jim je ta način igre bliže. Vendar sodimo, da bi taka predstava spadala v bolj intimno dvorano in seveda, da ponovimo prejšnje mnenje, za izbrano občinstvo zunaj rednega abonmaja.

Toda, da se vrnemo h Kozakovi dramo »Kongres«. Ze prej je napisal »Dialoge« in »Afero«, pa več filmskih scenarijev. Ta, tretja njegova drama, je najboljša, že najbolj izčiščena, dialogi najbolj izbrušeni, literarno najbolj poetična. Je to poseben tip drame, kot so jo že ocenili, v kateri se ne spopadajo človeške narave z vsemi svojimi čustvi in instinkti, marveč so v nji v bolj ali manj socialne in politične konflikte zapleteni pogledi, nazori, zavedne orientacije ali težnje ljudi, ki si prizadevajo, da bi našli zase in za družbo čim ustrežnejše življenjske pogoje, predvsem seveda pogoje moralnega značaja. Kongres, po katerem ima drama naslov, je univerzitetni kongres, na katerem pride demokratična volja profesorkega zbora do spopada s predsednikom univerzitetnega sveta, ki je predstavnik politične oblasti. Ta spopad je oster in neusmiljen. Politična oblast je brezobzirna v izbiri sredstev, da zmaga. Perfidnost in iznajdljivost čuvarjev političnega reda je mogel tako dobro poznati samo nekdo, ki je bil sredi tega političnega sveta, ki je krvni in idejni sin očetov revolucije, pa se mu je uprl teror in nehumanost in laž in je hotel v teh dialogih izkričati svojo bolečino in nakazati pot, na katero mora kreniti slovensko javno in kulturno življenje.

Zdi se, da Kozak še ni našel zadnjega odgovora na vsa vprašanja, tudi morda ni mogel potegniti logičnih zaključkov, vendar je poti nakazal. Avtorja odlikuje velika prizadetost in odprtost in resnicoljubnost. Če je njegovim izpovedim v ljubljanski Drami občinstvo ob odprtih scenah navdušeno ploskalo, je to seveda razumljivo, po drugi strani

pa je tudi razumljivo, da tržaški gledalec ni tako prizadet, ker živi v drugačnem družbenem ustroju. Gotovo pa je, da je delo v literarnem oziru zelo močno, njegov miselni element pa tako zgodovinsko dokumentaričen, da bo drama ohranila svoje mesto v slovenski dramski in gledališki izpovednosti.

Potem, ko smo ugotovili nesporno literarno kvaliteto Kozakove drame »Kongres«, dramaturške in estetske komponente, ki se v delu prepletajo, pa idejna gibalca, ki dvigajo to dramsko novost med najzanimivejša sodobna literarna dela, ki so nastala sploh kje v državah pod komunizmom, nas seveda zanima, kako je to delo tudi gledališko uspelo. Znano je, da je doživelo v Ljubljani prodoren uspeh.

»Koncertna« predstava — tako se zdi — naj bi bila zajela gledavce in interprete v magični krog, v katerem bi zvenela beseda v najlepši harmoniji in bi je ne smelo ničesar motiti. To naj bi bilo nekaj takega kot nekdanji saloni, ko so pesniki sami brali svoja dela in so ljubitelji poezije poslušali, morda s priprtimi očmi in z odprtimi srci. To so bili večeri opojne lepote.

Ko smo poslušali izvedbo Kozakovega »Kongresa« ponovno na reprizah, še vedno nismo mogli dobiti vtisa take lepe, dovršene koncertne predstave. Malo je razbijal intimitost prevelik prostor, premajhna strnjjenost med gledavci in izvajavci, delno morda celo projekcije. Gledavcu, ki naj bi samo užival ob zvenu besede in razmišljal o iskrenosti misli, je bila naenkrat vsiljena slika zdaj telefona, zdaj miličnika, pa podoba zmaja z Zmajevega mosta in podobno. No, to je pač stvar okusa: če naj bi resna inscenacija odra koncentrirala gledavčovo pozornost na besedo, je skoraj odveč, da bi projekcije to koncentracijo razbijale.

Režiser Jože Babič si je zamislil predstavo nekako v sredi med bralno, ali koncertno izvedbo in običajnim gledališkim izrazom. Tako so se igralci gibali in igravsko izražali svoje razpoloženje, po drugi strani pa besedilo le brali. V tem je igralec prišel pogosto v zadrego (kar je povsem razumljivo), da je potem, ko je govoril besedo na pamet ali se odtrgal od knjige, težko našel takoj nadaljevanje. Verjetno bi bilo bolje, da bi ostali igralci le pri branju. V teh zadregah so namreč nastali spodrsrljaji pri izgovoru, pri naglasu, pri širini in dolžini vokalov in podobno in so se nujno popravljali. Seveda je hotel režiser z gibanjem razbiti statičnost in stopnjevati zanimanje občinstva.

Podoživljanje vseh vlog v tem Kozakovem delu je izredno zahtevno, saj nastopa v delu skupina univerzitetnih profesorjev, kulturno razgledanih in miselno globokih, avtor jim je dal besedilo, ki ga ni enostavno razumeti in še teže jasno in inteligentno podajati. Pri igravcih se je posebno v daljših monologih čutilo branje in ne igranje, razen tega pa je seveda tako igravce kot gledavce izredno obsežno besedilo utrujalo. Prvi del je bil mnogo bolj dognan in v vsakem oziru bolje izveden, dočim se je v drugem delu poznala utrujenost in delna nedognanost.

Rektorja Samsona je igral Rado Nakrst, ki mu je dal tisti pridih humanosti in dobrote, kakor mu ga je vdihnil avtor. Motilo ga je le daljše besedilo, ko se ni mogel povsem odtrgati od črke. Ne dvomimo, da bi sicer Nakrst to vlogo igravsko lepo izoblikoval. Profesor Jakob Edija Marti-nuzzija je bil nekoliko tog in negotov in zdi se, da mu vloga kar ni odgovarjala. Vincenta je z ostrimi, morda malce preveč poudarjenimi vojaškimi izrazi, plastično izoblikoval Stane Starešinič. Je pa verjeten in, z majhnimi izjemami, precej siguran v nastopu in branju. Just Alojzija Miliča je prodoren in v mirnih izrazih zelo jasen lik, pa tudi sicer v branju točen, Gabrijel Jožka Lukeša je vseskozi zavzet, prepričljiv v veri in razumljiv v resignaciji, čeprav mu je težko oklepati se besedila in posvečati se igri. Gotovo bi bil boljši v igri. Zelo sigurno podoba Klementa je tako igravsko kot v branju izoblikoval Stane Raztresen. Manj prepričljivi pa so bili v vlogah profesorjev Morelj, Silvij Kopal, Adrijan Rustja, Danilo Turk in Dušan Jazbec. Spet pa je smiselno podoba zaživel Livij Bogatec. Edini ženski podobi sta odigrali Lidija Kozlovičeva in Zlata Rodškova. Poročevavec v začetku je bil Jože Babič sam.

Vsekakor je Kozakova drama tako zanimiva, da jo je vredno poslušati, čeprav bi nas še bolj osvojila v celotni gledališki izvedbi. J. P.

—0—

NOVE REVIJE

Izšla je deseta številka revije »Kaplje«, ki izhaja v Idriji in je zdaj ena najzanimivejših slovenskih revij. V tej številki sodeluje s pesnimi tudi Edvard Kocbek. Ocenio o njej bomo prinesli v eni prihodnjih številki.

Te dni je izšla 1.—4. letošnja številka revije »Umana«. V njej je objavila Aurelia Gruber Benc novelo »Ko je rodil devinski pristan«, v kateri govori o Slovincih, in lep članek o Lojzetu Spacalu pod naslovom »Spacalova starodavna modernost«.

Izšla je tudi 6. številka »Literarnih vaj«.

BOLEZEN PROF. JAKOBA SOLARJA

Kot smo zvedeli, je odlični slovenist in mislec prof. Jakob Solar hudo zbolel in leži v neki ljubljanski bolnišnici, čakajoč na operacijo. Zelimu mu skorajšnjega okrevanja.

Prizor iz
»Slovenskega
pasijona«
Mirka Mahnič,
ki ga je
Slovensko
gledališče
v Trstu
z lepim
uspehom
prikazalo
za letošnjo
Veliko noč
tudi v
Slovenski
Benečiji

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

BOROVKE OKUSILE PRVI PORAZ, SOKOL PREMAGAL BREZANKE

Borovke žal niso uspeli. Znašle so se pred žilavo ekipo Presolana iz Bergama, ki je zagrizeno vzdrla do konca in povsem zasluženo zmagala. Posebno v zadnjem, odločilnem setu borovkam ni šlo res nič izpod rok. Pa tudi običajne borbenosti tokrat niso pokazale. Končni rezultat je bil 3:2 (14, 3, — 5, — 13, 8) za Presolano. Vzrok poraza tiči predvsem v pomanjkanju hitrosti in borbenosti naših igralcev. To hibo bi lahko odpravile s pogostejšimi treningi. Če se še vedno hočejo uvrstiti v finalni turnir druge lige, morajo sedaj napeti vse sile, da se na povratno, verjetno odločilno tekmo s Presolano v Bergamu kar najbolje pripravijo.

Po dveurni borbi je Sokol upravičeno slavil zmago nad Brežankami v prvem slovenskem derbiu B lige. Predvsem v odločilnem setu so bile sokolovke prisrebnejše, medtem ko so Brežanke povsem popustile. Zgoče sonce je precej prizadelo igralke obeh ekip, zaradi česar je bila igra precej slaba.

SONJA LUKAČ VELIKA NADA NASE ATLETIKE

S. Z. Bor je letos končno uresničilo svoj nart, da osnuje tudi ženski odsek lahke atletike. Preteklo nedeljo so naše atletinje prestale svoj

Novloe po svetu

Kot se je zvedelo, bo dobil papež Pavel VI. »Nehrujevo nagrado za mednarodno razumevanje in mir«, ki jo je ustanovil indijski odbor za mednarodne odnose. Nagrada znaša 100.000 rupij (nekaj nad 8 milijonov lir). L. 1966 jo je dobil U Thant, lani pa je niso podelili.

Zunanji minister Fanfani se je v soboto ponesrečil z avtomobilom v Toskani in si zlomil desno nogo v gležnju. Dali so mu jo v gips.

ognjeni krst na tržaškem stadionu in to v velikim uspehom. Predvsem se je odlikovala mlada Sonja Lukač, ki je v metu krogle z rezultatom 10,22 m prepričljivo zmagala in pustila za seboj celo državno reprezentantko Grio. Da bi bil njen nastop še razveseljivejši, pa je tudi v skoku v daljino zasedla odlično drugo mesto.

SURBEK IN DVOJICA VECKO-STIPANČIČ EVROPSKI PRVAKI

Jugoslovanski namizni tenis je doživel na letošnjem evropskem prvenstvu v Lyonu izreden, nepričakovan triumf. Potem ko je jugoslovanska moška reprezentanca v moštvenem tekmovalju v polfinalu tesno s 4:5 izgubila proti Rusiji, v boju za tretje mesto pa s 5:1 pregazila Madžare, v jugoslovanskem taboru ni vladalo preveliko veselje. Zavedali so se, da so proti Rusiji spet izgubili izredno priložnost, da si zagotovijo vstop v finale. Razpoloženje torej ni bilo najbolj rožnato. Največ so si namreč obetali prav iz tekmovalja moških ekip.

Največje veselje pa je v jugoslovanski tabor prišlo prav od tam, od koder so si najmanj pričakovali, iz tekmovalca posameznikov in dvojic. Mladi, 21-letni Zagrebčan Dragotin Surbek je z izredno napadalno igro strl vse svoje nasprotnike, od najboljšega defenzivca na svetu Nemca Schöllera, do Šveda Alserja in končno v finalu presenetljivega Madžara Börszaja. Surbek je prvi Jugoslovčan, ki mu je uspel tak podvig. Z najboljšim uspehom na evropskih prvenstvih pred posamezniki se je doslej lahko ponašal svetovno znani Vldim Horangozo, ki je bil točno pred desetimi leti v Budimpešti polfinalist. Za še večje presenečenje pa je v prvi dvojici letos poskrbel improvizirani par Vecko-Stipančič, ki je s krasno igro v finalu odpravil tudi svetovna prvaka prav v igri dvojic, Šveda Alserja in Johanssona. Tako za nadarjenega mladega Stipančiča iz Duge Rese kot za Slovenca Eda Vecka predstavlja ta nepričakovana zmaga izredno priznanje in veliko radost. Surbek, Vecko in Stipančič so s svojo izredno igro prinesli k veliki mednarodni afirmaciji jugoslovanskega namiznega tenisa.

Edi Košuta

Z Goriškega

Rupa:

NOVA TOVARNA?

Rupenska tovarna kartonažnih izdelkov pri vipavskem mostu že precej časa stoji in stavbe celo propadajo.

Ta žalostna slika nekdanjega začetnega industrijskega zagona se bo morda popravila. Pomislimo, da je imela Rupa že pred prvo vojno razvito Jakilovo strojarno.

Zdaj se pa govori, da namerava kupiti mesno podjetje Dukčević omenjeno stavbo in še nekaj zemljišča poleg. Postaviti namerava moderen obrat za izdelovanje mesnih izdelkov. Tako bo prišla naša vas preko kož, kartonov in škatel do salam in klobas. Za zaposlitev domačih delovnih moči novo podjetje ne bo več prišlo toliko v poštev, ker brezposelnih v Rupi skoro ni več, hvala Bogu. Pač pa bi bilo želeto, da bi prišel k podjetjem na naših tleh dotok delavskih moči iz naših sosednih vasi, da ne bo treba naši mladini iskati kruha med tujci.

Izraziti pa moramo še eno željo, ki je napol že uresničena. To so namreč naše vaške ceste. Občina ima zanje že odobren denar, urejevati jih pa še niso začeli. Zdaj bi bil že skrajni čas, ker se bo poletni začel dvigati na njih neznanski prah.

SMRT DOBROSRCNE ŽENE

Prejšnji teden je segla smrt v vrste goriških Slovencev. Umrla je še v mladih letih dolgoletna goriška upraviteljica »Primorskega dnevnika« Ernesta Boltar, doma iz Solkana. Dobrosrčno in vedno vedro Ernesto je pobrala zavratna bolezen. Pokopali so jo v rojstnem kraju ob veliki udeležbi nogrebcev pri maši zadušnici in za križem. Pokojnica naj uživa večni mir. Družini zlasti pa sinkotu izražamo naše sožalje.

Pokonali smo tudi 51-letnega dr. Danila Mervica, ki ga je zadela srčna kap na potovanju v Modeni. Pokojnik je bil po rodu iz Šempetra. Služboval je v raznih izvoznih podjetjih. Zapustil je ženo Bogdano r. Černe in sina Roberta, katerima izražajo znanci svoje sočutje.

—0—

PREMIKI V SLOVENSKI SKUPNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosti, si pridržuje pravico, da bo ob svojem času zavzela dokončno stališče, vendar že danes izjavlja, da pri deželnih volitvah ne bo podprla kandidata, ki ni ničesar storil, da ne bi bilo prišlo do takega prodora nedemokratskih teženj in postopkov;

4. Glede na to, da je bilo SKSZ na nedemokratski način onemogočeno soodločati pri sestavi kandidatne liste in volilnega programa, bo SKSZ podprla pri deželnih volitvah tistega kandidata na listi Slov. skupnosti, ki ga bo zmatrala za najbolj primernega.

—0—

V Moskvi je bil podpisan mednarodni sporazum o reševanju kozmonavtov, ki bi bili prisiljeni zasilno pristati na ozemlju držav podpisnic. Med podpisnicami je tudi Italija.

Spomini iz prve svetovne vojne

..... V RUSKEM UJETNISTVU Inž. J. R.

»Spominjam se pa, kako dobro sva kosila v Podvoločiski,« zaključil madame Lava. »Le hvali se s tistim kosilom,« povzame njen mož. »Še danes sem lačen, ko se spomnim tistega izbornega kosila.

»Gospod Kliment Ivanič, pa povejte, kaj je bilo tako izrednega pri tistem kosilu,« sta hotela vedeti oba srednja para, učitelj in pop z ženama.

»Pa naj bo,« pravi Kliment Ivanič. »Vlak z Dunaja je prispel na postajo Podvoločiska nekaj pred poldnevom. Hitro smo vsi skočili v postajno restavracijo in zasedli mize. Bilo nas je gotovo nad dvesto, ki smo hoteli v Rusijo. Na vprašanje, kaj je za obed, so nam rekli, da lahko dobimo juho in pečeno gos s solato. Drugega ni bilo in zato smo vsi to naročili. A plačati smo morali vnaprej, da ne bi bilo pozneje zmede, ko bo potrebno teči na vlak. Dve natakariči sta nosili pivo, katero je bilo seveda tudi treba plačati takoj. Ko je manjkalo le še četrt ure do odhoda vlaka, ni še nihče dobil niti juhe. Ura je neusmiljeno hitro tekla in ko so se pojavili prvi krožniki prevroče juhe, je manjkalo do odhoda vlaka komaj par minut. A nihče se še ni lotil juhe in niti petina je ni še dobila, ko so začeli zvončkljati in klicati za hitri vstop v vagone. Potniki smo hitro pograbili prtljago in tekli k vlaku, ki je bil postavljen na naših ruskih tračnicah, precej vstran od

restavracije. Toliko je vlak še počakal, da smo vsi zlezli v vagone, potem pa zelo hitro odpeljal. A vsi smo bili hudo lačni in smo se jezili na obe železniški upravi, da ne uredita prihoda in odhoda vlakov bolje, in na upravo postajne restavracije, zakaj nima nekaj hrane že pripravljene pred prihodom vlaka.

Jaz pa sem pozorno poslušal, ker se je vse ujemalo z daljšim člankom, katerega sem pred letom bral v dunajskem listu »Neue Freie Presse« in katerega je spisal neki Roda Roda.

Oglasil sem se: »Pa veste, da vaše doživetje v Podvoločiski ni bilo slučajno, marveč se je ponavljalo isto vsak dan, tako da so o podvoločiski gosiji pečenci govorili že na široko po srednji Evropi.«

Povedal sem, kako se je zgodilo poročevalcu tistega lista. Prišel je z drugimi vred v restavracijo in naročil juho ter gos s solato in seveda vnaprej plačal. Razdeljenih na je bilo komaj par juh, ko je bilo že dano znamenje za zasedbo vagonov. Drugi so tekli k vlaku, on pa je obsedel in čakal na juho in gos. Prišel je natakarič in ga silil, naj teče, ker vlak bo takoj odpeljal. On pa je sedel naprej, češ da čaka na juho in na gosjo pečenko. Natakarič je kmalu pripeljal gospodarja restavracije, ki je ukazal natakariju, naj pobere poročevalčevo prtljago in jo nese k vlaku. (Dalje)

13

BIMBO BIMBO BIMBO BIMBO

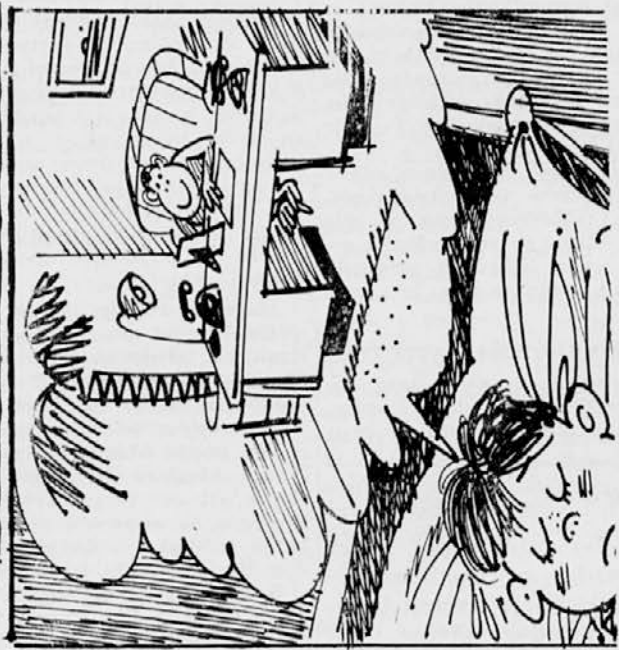
Piše MILE MIRNIK
Riše MARJAN BREGAR

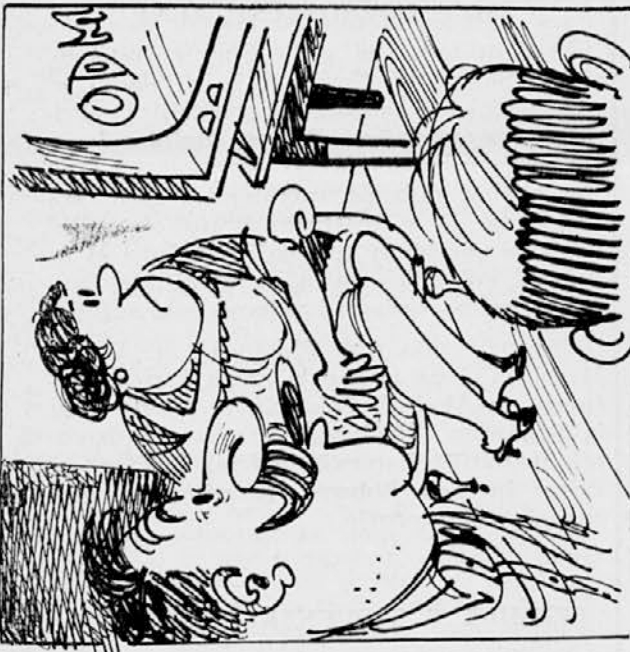
V tem je močno začvrčalo in na mestu, kjer je bila še malo prej desna polovica stričevik brk, je bilo zdaj smrdeče ožgano strnišče.

Stric je glasno zabulil in stekel v kuhinjo. Ko se je vrnil, si je otožno gladi preostalo polovico svojih ponosnih brkov.

»Zdaj ga pa moram kozarec, da si opomorem,« je rekel. Segel je po kozarcu in steklenici. »Boste videli, še nekaj se bo zgodilo v prostoru...«

Zato ni čudno, da se je Janezu vso noč sanjalo — čeprav sredi poletnih počitnic — o šoli. O šoli! Sanjalo se mu je, da sta prišla v šolo skupaj z Bimbo. Bimbo se je izkazal kot izredno, naravnost imenitno dober učenec. Zato so mu kmalu dali spričevalo, da je izdelal vse šole s plus odlično, in ustanovili poseben urad »Za izboljšanje šol in pouka«. Bimbo, se je takoj imenitno spoznal na šolo, da je postal šef tega urada.

Ko se je Janez vrnil v sobo, je bil na televiziji ODMOR.

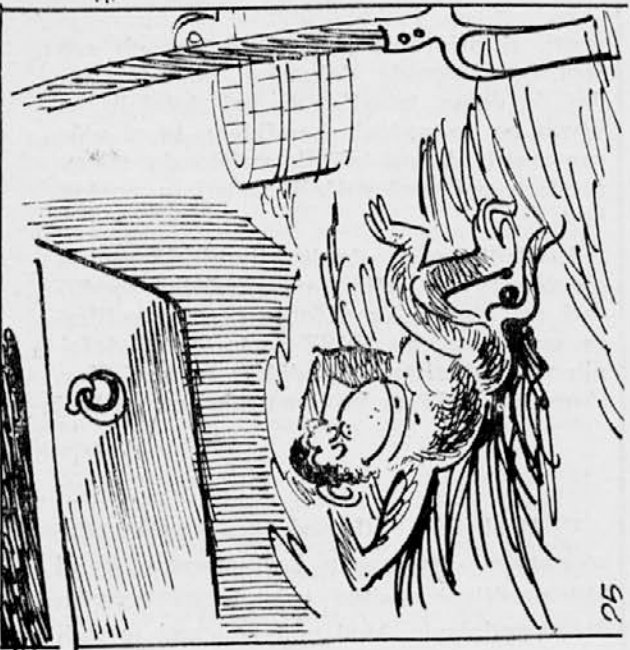
Vendar tudi zdaj nihče ni odmaknil oči od televizorja »Liza, daj mi vžigalico,« je rekel stric in iztegnil roko, ne da bi odmaknil oči od televizije.

»Počakaj, prižgala ti bom,« je rekla teta Liza, prižgala vžigalico in jo pomolila stricu pod nos, ne da bi odmaknila oči od televizije. »Hvala,« je rekel stric in potisnil glavo s cigaro s ustih malo naprej, ne da bi odmaknil oči od televizije.

tisto, kar mu je ostalo od nekdanj tako ponosnih brk. Potem so šli vsi skupaj spat.

Janez je spal zelo nemirno. Saj je imel pa tudi zelo naporen dan za seboj: najprej je Bimbo posegel v drugo zvezno ligo, nato v moderno umetnost, na črpalki je okopal voznika, ki je preveč vneto čistil svoj avto, ga silcem je pokvaril srečolov, dobil je prvo nagrado za moderne pleše, nazadnje pa je zakrivil še nekaj nezgod pri teti Lizi in njeni televiziji.

25. V tretje gre rado

Ne da bi odmaknila oči od televizorja, je teta Liza porisala različni malinovec po tleh, zbrala črepinje in nagrnala Bimba iz sobe. »Opica pa že ne bo gledala naše televizije,« je rekla. »Janez, pelji jo v hlev, saj je pražen, in jo priveži k jaslom!«

Janez je storil, kakor je ukazala teta. Bimbo se je zleknil po slami in se pripravil k počitku.

26. Janezove strašne sanje

Kmalu zatem, ko so pobrisali preprogo, je v televizorju reklo »klike« in je mrknil. S tem je bilo za prvi večer televizije konec.

»Pravijo, da je z vsemi novimi televizorji tako,« je rekel stric in se lotil britja preostale polovice brk. »Dokler ni nekajkrat v popravilu, ni nič vreden. Čim starijši je, tem boljši je — kakor vino.« In si je odrezal se